

РЕШЕНИЕ

№ 3069

гр. София, 09.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 72 състав,
в публично заседание на 15.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Стоева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **10110** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на „Български пощи“ ЕАД, чрез пълномощника юрк. К., срещу решение № 456 от 26.09.2022 г. на Комисията за защита от дискриминация / КЗД/, Пети СПЗС заседателен състав.

С оспореното решение е установено, че при осъществяване на своята дейност „Български пощи“ ЕАД е поддържало и продължава да поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до и в сградата на ПС [населено място], находяща се на адрес: [населено място], [улица], което представлява нарушение на чл.5 във вр. с чл. 37 от ЗЗДискр по признак „увреждане“ и на основание чл. 47, ал. 1 вр. чл. 76, ал. 1, т. 1 на " Български пощи" ЕАД и Е. И. А. е предписано да преустановят дискриминацията по признак " увреждане", състояща се в поддържане на недостъпна архитектурна среда до и в сградата, в която се помещава ПС [населено място], като бъдат предприети необходимите действия за изграждане на достъп за лица с увреждания.

В жалбата са развити оплаквания за незаконосъобразност на оспореното решение поради нарушения на материалния закон. Сочи се, че неправилно органът не е отчел обстоятелството, че сградата на ПС 7067 - [населено място] не е собственост на " Български пощи" ЕАД и не попада в приложното поле на посоченото правно основание в констативния протокол с вх. № 12-11-2024/24.08.2018 г. на Комисията за

защита от дискриминация по образуваната преписка, което не е относимо за извършването на проверка на процесния обект. Наведени са аргументи, че сградата не попада в приложното поле на § 6 от ПЗР на Закона за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ). Поддържа се, че в обжалвана част решението е неправилно и незаконосъобразно, тъй като не съдържа фактическите и правни основания за издаването му, което е порок по см. на чл. 146, т. 4 АПК. Дадените в случая единствено на една от ответните страни задължителни предписания по чл. 76, ал. 1, т. 1 от Закона за защита от дискриминация за изграждане на достъпна архитектурна среда за лица с увреждания до и в сградата на ПС 7067 - [населено място] не са съобразени с установените факти по образуваната преписка № 253/2019 г. на КЗД за наличието на наемно правоотношение между ответните страни. На следващо място, поддържа се, че неосигуряването на достъпна среда по см. на § 1, т. 2 от Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, вкл. за хората с увреждания, е въведено като отделна самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение и не е необходимо да се установява, че при предоставяне на пощенските услуги в процесния обект конкретно лице с увреждания е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Според жалбоподателя в конкретния случай липсата на данни за настъпили несъоставомерни общественоопасни последици, включително и за подадено оплакване от хора с намалена подвижност, в това число и от хора с увреждания по смисъла на § 1, т. 1, б. а - л от Допълнителните разпоредби на Наредба № 4 от 1 юли 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, вкл. за хората с увреждания, е смекчаващо отговорността обстоятелство, което не е отчетено в мотивите на оспореното решение на Комисията за защита от дискриминация. Сочи, че от страна на " Български пощи" ЕАД са започнали действия след постановяване на обжалваното решение за осигуряване на достъпна архитектурна среда за лица с увреждания пред входа на сградата на ПС 7067 - [населено място] с тестване на подвижна алуминиева рампа.

Ответникът - Комисията за защита от дискриминация, взема становище за неоснователност на подадената жалба, като сочи, че не са налице отменителните основания по чл. 146 АПК., тъй като оспореното решение № 456 от 26.09.2022 г. на КЗД е законосъобразен акт, издаден от компетентен орган, в установената форма, при спазване на административнопроизводствените правила и в съответствие с материалния закон.

Жалбоподателят „Български пощи“ ЕАД в съдебното заседание, чрез юрк. К., поддържа жалбата по изложените в същата съображения от фактическа и правна страна. Предвид съществуващо между жалбоподателя и заинтересованата страна наемно правоотношение въз основа на действащ към момента наемен договор прави искане за отмяна на обжалваното решение като неправилно и незаконосъобразно поради противоречие с материалноправните разпоредби и необоснованост. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът КЗД в съдебното заседание се представлява от юрк. И., като прави искане за постановяване на съдебен акт, с който постановеното от КЗД решение да бъде потвърдено като законосъобразно и правилно, издадено от компетентен орган в рамките на неговата власт, съобразно материалноправните и процесуални норми и в

съответствие с целта на закона.

Заинтересованата страна, редовно призована, не се явява и не се представлява, като не взема становище по подадената жалба.

С. градска прокуратура не се представлява в производството.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и събраните и приети по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Производството пред Комисията за защита от дискриминация / КЗД/ по преписка № 253/2019 г. е образувано с разпореждане № 740/05.08.2019 г. на председателя на КЗД, издадено въз основа на Решение № 11 от 17.07.2019 г. на КЗД по доклад с вх. № 12-11-1575/08.05.2019 г., изготвен в рамките на провеждана кампания „Достъпна България“, с който е посочено, че на 20.07.2018 г. на основание чл. 40, ал. 2 от Закона за защита от дискриминация във връзка със Заповед № 24/20.03.2018 г. на председателя на КЗД е съставен констативен протокол с вх. № 12-11-2024/24.08.2018 г. и предвид констатациите за осъществено нарушение по смисъла на чл. 5, пр. последно от ЗЗДискр във връзка с § 1, т. 7 и т. 8 от ДР на ЗЗДискр е предложено да бъде образувано производство за защита от дискриминация пред КЗД по реда на Глава четвърта, раздел първи от ЗЗДискр.

Видно от представения констативен протокол, при проверката на състоянието на архитектурна достъпност, извършена на 20.07.2018 г., е установено, че за обект ПС - Малко В., находяща се на адрес: Малко В., [улица], няма изградена достъпна архитектурна среда за лица с двигателни увреждания. Протоколът е съставен в присъствието на касиер в ПС Малко В. към О. – Р., удостоверено с подпис на лицето.

С разпореждане № 740 от 05.08.2019 г. преписката е разпределена за разглеждане от Пети заседателен състав, който е определил председател и докладчик. Докладчикът е провел процедура по проучване, като е дадена възможност на страните да се запознаят със събраните по преписката материали. В хода на тази процедура жалбоподателят е представил становище с вх. № 16-20-57 от 14.01.2020 г., в което е посочил, че „Български пощи“ ЕАД е наемател на посоченото помещение и няма законови права да извърши изисканите от комисията действия, тъй като не е собственик и няма учредено вещно право на строеж върху имота. Посочил е, че разпоредбата на § 6 от ПЗР на ЗИХУ се отнася до сгради, които са държавна и общинска собственост, като при съставянето на констативния протокол проверяващият не е изяснил собствеността на сградата, а именно че същата не е държавна или общинска собственост. Изложил е доводи, че не са държавна собственост по смисъла на ЗДС имотите и вещите на търговските дружества, предвид което неоснователно е съставен констативен протокол с вх. № 12-11-2024/24.08.2018 г. за извършена проверка на обект ПС 7067 в [населено място] на основание чл. 40, ал. 2 от Закона за защита от дискриминация във връзка с § 6 от ПЗР на ЗИХУ. Приложил е договор за наем от 28.03.2013 г. и анекс от 22.03.2016 г.

По преписката е представен и анекс от 03.11.2021 г. към договор за наем на обект ПС [населено място] от 28.03.2013 г., с който страните са се споразумели, че договорът се удължава за срок от още три години, считано от 01.12.2021 г., като всички останали клаузи на договора остават непроменени.

На 05.04.2022 г. е проведено заседание на КЗД, на което са изслушани страните, даден е ход по същество и е постановено оспореното решение № 456 от 26.09.2022 г., в което е прието, че ПС 7067, находяща се на адрес: [населено място], [улица], е разположена в сграда, в която „Български пощи“ ЕАД е наемател на

посоченото помещение съгласно договор за наем от 28.03.2013 г., сключен с ответната страна Е. А.. Прието е, че от ответните страни не са предприети мерки и не е осигурена достъпна среда за лица с увреждания. Посочено е, че архитектурната недостъпност до посочения обект ограничава възможността на всички лица с ограничена подвижност до обект с обществено предназначение, което на свой ред се явява обективна пречка за реализирането на техните законови права и съставлява по-неблагоприятно третиране и дискриминация по смисъла на чл. 5 ЗЗДискр, извършено на основата на признак „ увреждане“. Прието е, че от страна на „ Български пощи“ ЕАД е допуснато неравенство в третирането, тъй като лицата с двигателни затруднения нямат свободен и самостоятелен достъп до помещенията на ПС [населено място]. Изложени са мотиви, че архитектурната недостъпност до посочения обект ограничава възможността на всички лица с ограничена подвижност за достъп до услугите, които се предоставят от ответната страна, които са свързани с предоставянето на обществени услуги по см. на чл. 3 от Закона за пощенските услуги, което на свой ред се явява обективна пречка за реализирането на техните законови права и съставлява по-неблагоприятно третиране и дискриминация по смисъла на чл. 5 ЗЗДискр, извършено на основата на признак „ увреждане“. В допълнение КЗД се е позовала на задължителна съдебна практика на ВАС, с която е прието, че е ирелевантно чие е задължението за извършване на преустройствата и за осигуряване на финансовите средства за това. Поради това е прието, че при осъществяване на своята дейност жалбоподателят „Български пощи“ ЕАД е поддържал и продължава да поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до и в сградата на ПС [населено място], находяща се на адрес: [населено място], [улица], което представлява нарушение на чл. 5 от ЗЗДискр вр. с чл. 37 ЗЗДискр по признак „увреждане“, дадено е задължително предписание на ответните страни да преустановят дискриминацията по признак „ увреждане“, като бъдат предприети необходимите действия за изграждане на достъп за лица с увреждания. Постановено е, че в едномесечен срок от получаване на решението в изпълнение на чл. 67, ал. 2 ЗЗДискр „ Български пощи“ ЕАД е длъжно да уведоми Комисия за защита от дискриминация за предприетите мерки за изпълнение на задължителните предписания. Решението е съобщено на жалбоподателя на 28.09.2022 г., а жалбата срещу него е подадена на 11.10.2022 г.

При така установеното от фактическа страна съдът формира следните правни изводи: Жалбата е процесуално допустима, тъй като е подадена от адресат на акта - „Български пощи“ ЕАД, и в законоустановения срок. По същество съдът взе предвид следното:

Оспореното решение № 456 от 26.09.2022 г. е постановено от компетентен орган, в рамките на предоставените му правомощия съгласно чл. 47 ЗЗДискр, в съответствие с чл. 48, ал. 1 и ал. 2 във вр. с чл. 54 ЗЗДискр. Решаващият състав на КЗД е определен с разпореждане № 740 от 05.08.2019 г. на председателя на КЗД. На основание чл.11, ал.3 от Правилата за производство пред КЗД членовете на заседателния състав са определили докладчик и председател на състава. Съобразно чл. 64, ал. 1 ЗЗДискр решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него, което изискване в разглеждания случай е изпълнено, както и не е налице особено мнение на член от състава по смисъла на чл. 64, ал. 2 ЗЗДискр. Актът е издаден при спазване на установената от закона форма и съдържа предписанията в чл. 66 ЗЗДискр реквизити. Изложени са фактическите и правни

основания за издаването на акта, поради което формата му позволява ефективна съдебна проверка на материалната му законосъобразност.

Настоящият състав приема, че в случая не се установяват съществени нарушения на административнопроизводствените правила, съставляващи отменителни основания. Възраженията на жалбоподателя, че не са съобразени всички факти и обстоятелства, относими за спора, вкл. собствеността на сградата, в която не е осигурен достъп за лица с физически увреждания, съдът намира за неоснователни по съображения, които ще изложи относно приложението на материалния закон.

По съответствието на оспорваното решение с материалноправните норми съдът взе предвид следното:

С разпоредбата на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана включително на признак увреждане. По смисъла на ал. 2 на същата норма пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Непряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими. Легално определение на понятието "неблагоприятно третиране" е дадено с разпоредбата на § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДискр, съгласно която това е всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица, а според § 1, т. 8 от ДР на ЗЗДискр „на основата на признаците по чл. 4, ал. 1“ означава на основата на действителното, настояще или минало, или предполагаемо наличие на един или повече от тези признаци у дискриминираното лице или у лице, с което то е свързано, или се предполага, че е свързано, когато тази връзка е причина за дискриминацията.

С оспореното решение е установено, че при осъществяването на своята дейност „Български пощи“ ЕАД е поддържало и продължава да поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до и в сградата на пощенска станция 7076, находяща се в [населено място], [улица], което на основание чл. 5 вр. чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр се смята за дискриминация по признак „увреждане“.

Наведеното в жалбата възражение, че обектът не е общинска или държавна собственост, поради което не попада в приложното поле на § 6 от ПЗР на Закона за интеграция на хората с увреждания (отм.), е неоснователно. Съдът приема, че сградата, в която се помещава ПС 7076 - [населено място], е безспорно обект за обществено ползване и въпреки че същата не е държавна или общинска собственост, съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, вкл. за лица със затруднена подвижност. Съгласно чл. 169, ал.1 ЗУТ строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с основните изисквания към строежите, определени в приложение I на Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март

2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ, L 88/5 от 4 април 2011 г.), а според разпоредбата на чл. 169, ал. 4 ЗУТ министърът на регионалното развитие и благоустройството самостоятелно или съвместно с компетентните министри издава наредби за определяне на изискванията за проектирането, изпълнението, контрола и въвеждането в експлоатация на строежите, за дълготрайността на строителните конструкции, устойчивостта на земната основа, изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, и изискванията за безопасност на строежите при отчитане влиянието на географските, климатичните и сеизмичните въздействия в съответствие с изискванията по ал. 1 и ал. 3, т. 1, 2 и 3. В изпълнение на това правомощие е приета Наредба № 4 от 1.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания (отм. ДВ, бр. 12 от 12.02.2021 г., в сила към датата на проверката), като нормата на чл. 35 от същата предписва задълженията относно собствениците на всички сгради с обществен характер за привеждането им в съответствие с изискванията ѝ, което за процесния случай означава осигуряване на достъп чрез някой от предвидените в същата способности за осигуряване на достъпни елементи на сградите и съоръженията и свързване помежду им с достъпни маршрути. Нормата на чл. 3 от Наредбата, на която се позовава жалбоподателят, се отнася до урбанизираните територии в цялост - до изграждането и поддържането на достъпна градска среда и градско обзавеждане, а не и до отделни сгради и обекти.

Основният спорен по делото въпрос е на кое лице може да се вмени отговорност за изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания по смисъла на чл. 5 ЗЗДискр.

Разпоредбата на чл. 5 ЗЗДискр определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места. Законът не дава дефиниция за понятието „публично място“. Това понятие следва да се тълкува, изхождайки от целта на ЗЗДискр и в съответствие с чл.9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания. Съгласно цитираната норма от Конвенцията целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. С оглед обществения характер на предоставяните в сградата пощенски услуги, съдът приема, че същата може да се определи като публично място.

Достъпна среда по смисъла на § 1, т. 2 от Наредба № 4/01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания (отм. ДВ бр. 12/12.02.2021 г., в сила към датата на проверката) е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания може да ползва свободно и самостоятелно. Липсата на тези обстоятелства представлява по-неблагоприятно третиране, съответно пряка дискриминация по смисъла на

чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр на хората с увреждания, имащи затруднения при придвижването в сравнение с останалите граждани, както и пряко нарушение на разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр, съгласно която, както се посочи, изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, се смята за дискриминация. Осигуряването на достъпна среда при предлагане на публична услуга е задължение на предлагачия публичната услуга /в случая „Български пощи“ ЕАД/, в противен случай хората с увреждане са неравно третираны от него при достъпа до публичната услуга. Отношенията между ползвателя и собственика са облигационни, поради което обстоятелството кой следва да осигури достъпната архитектурна среда, при положение, че обектът е предоставен именно с предназначение за предоставяне на публични услуги, е ирелевантно за обективния факт на неизпълнение на законовото задължение за осигуряване на достъпна среда. Това задължение е за лицето, което предоставя услугите си на публично място. В посочения смисъл изрично решение № 7742 от 19.08.2022 г., постановено по адм. д. № 553/2022 г. на ВАС, V отд.

В тази връзка неоснователни са доводите на жалбоподателя, че като наемател на обекта не се явява адресат на изискването на нормата на чл. 5 ЗЗДискр и няма законови права да извърши в имота изискваните от Комисията действия, тъй като не е собственик и няма учредено вещно право на строеж върху имота. Задължението за създаване на достъпна архитектурна среда е на „Български пощи“ ЕАД, тъй като предоставя в сградата пощенски услуги, за които е необходим достъп за лица с увреждания. Както се посочи, постигнатите с договора за наем договорености между наемател и собственик е въпрос на техни двустранни отношения и след като дружеството се ползва от предоставянето на услуги, негова е тежестта да осигури подходяща архитектурна среда за достъп до тях. Предвид всичко гореизложено настоящият съдебен състав приема, че за ползвателя на обекта с предназначение за предоставяне на публични услуги, въпреки че не е сграда държавна или общинска собственост, съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена подвижност. В настоящия случай, с оглед очертаната правна рамка, се налага изводът, че не се установява действително създадена достъпна архитектурна среда за хора с увреждания. По тази причина дадените с оспореното решение задължителни предписания не са лишени от смисъл и не липсва конкретно законово основание за постановяването им.

За пълнота на изложението следва да се посочи, че аргументите за наличие на организация, чрез която се осигурява обслужване на лица с ограничена подвижност чрез монтиране на звънец пред главния вход, са неотнормими към процесния случай. Дружеството е длъжно по силата на закона да осигури достъпна среда и еднакво третиране за всички хора, независимо дали са с или без увреждания.

Съдът намира, че дадените задължителни предписания в т. 3 от процесното решение са законосъобразни, тъй като съответстват на установените факти и на материалния закон и са насочени към постигане на целта му. Продиктувано от изричното правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4

ЗЗДискр, решението в тази му част също е законосъобразно.

По изложените съображения настоящият съдебен състав приема, че оспореното решение на КЗД е правилно и законосъобразно и следва да бъде потвърдено в обжалваната част.

Относно разноските в производството.

При този изход на спора право на разноски има ответникът, поради което следва да му се присъди юрисконсултско възнаграждение, определено от съда на основание чл. 143, ал. 3 АПК във вр. с чл.78, ал.8 ГПК в размер на 100,00 лв.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, II отделение, 72 състав,

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Български пощи“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], срещу Решение № 456 от 26.09.2022 г. на Комисията за защита от дискриминация, Пети СПЗС заседателен състав, постановено по преписка № 2532019 г., в частта му по т.3.

ОСЪЖДА „Български пощи“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], да заплати на Комисията за защита от дискриминация сумата от 100,00 лв., представляваща юрисконсултско възнаграждение по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: